Skolinspektionen

Albatross Montessoriskola
(Org nr 8136004168)
anna.lerin@albatross-montessori.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolors arbete för att uppmärksamma och förebygga frånvaro vid Albatross Montessoriskola belägen i Lidingö kommun med Albatross Montessoriskola som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Albatross Montessoriskola avseende arbetet med att uppmärksamma och förebygga frånvaro i årskurserna 4–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning skapar rektorns styrning förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete i skolan?

2. I vilken utsträckning använder skolenhetens personal arbetssätt som möjliggör tidig upptäckt av frånvaro?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom varje område bedöms om kvalitetskriterierna uppfylls i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja kvaliteten inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Albatross Montessoriskola i följande utsträckning:

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Rektorns styrning skapar i flera delar förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det frånvaroförebyggande arbetet ytterligare genom att analysera frånvaron på övergripande nivå.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Personalen arbetar i hög utsträckning för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 17 maj 2027 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:6622) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Här bedöms hur rektorn styr och leder skolenheten för att skapa förutsättningar och strukturer för ett frånvaroförebyggande arbete. Det handlar om arbetet med att följa upp och analysera frånvarostatistik för att kunna urskilja mönster och risker att rikta det förebyggande arbetet mot. Det omfattar också att utveckla och förankra gemensamma förhållnings- och arbetssätt samt att skapa förutsättningar för samverkan mellan olika personalgrupper. I detta ingår en tydlig roll- och ansvarsfördelning i arbetet med att motverka frånvaro. Rektorns arbete med att identifiera behov av kunskap och kompetensutveckling om frånvaro samt genomföra insatser för att tillgodose dessa ingår också.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorns styrning skapar i flera delar förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppföljning och analys av frånvaro

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar frånvaron på individ- och gruppnivå, men frånvaroanalysen på övergripande nivå är begränsad. Skolenhetens frånvarostatistik och skriftliga rutiner utgör utgångspunkt vid uppföljning och analys av elevers frånvaro. Eleverna på mellanstadiet är indelade i tre årskursblandade så kallade studiegrupper. En gång per månad granskar rektorn och elevhälsoteamet, i samverkan med arbetslaget, frånvarostatistiken på grupp- och individnivå för att söka efter mönster och möjliga förklaringar till frånvaron. Dessutom sammanställs och analyseras frånvaron i de olika studiegrupperna två gånger per termin vid en större lärarkonferens. Eftersom läsåret är indelat i perioder, där vissa ämnen läses koncentrerat, analyserar de också frånvaron efter varje period. Härtill gör

elevhälsoteamet, som leds av rektorn, en genomlysning av samtliga elever en gång per termin, vid vilken bland annat frånvaron diskuteras på elevnivå. Förutom frånvaroprocent, där 15 procent är satt som gräns för hög frånvaro, analyseras även ströfrånvaro och sena ankomster. Vid genomgångarna jämförs frånvaron i de olika studiegrupperna. På elevnivå ser de även på mönster i frånvaron, exempelvis vilka ämnen som berörs, vissa veckodagar, om det är olika mellan lärare och i slutet av en termin. Även om rektorn regelbundenhet analyserar frånvaron på elevnivå och på gruppnivå saknar analyserna jämförelser av frånvaron i olika årskurser och det görs inte heller någon analys av frånvaron för att identifiera mönster och risker för frånvaro på en mer övergripande skolenhetsnivå. Enligt rektorn finns en förhoppning om att det nya frånvarosystemet ska innebära att det finns ett bättre underlag i statistiken för att göra även sådana analyser.

Förutsättningar för ett gemensamt arbete

Rektorn förankrar och utvecklar gemensamma arbetssätt och rutiner som tillämpas i det förebyggande frånvaroarbetet. Skolenheten har innevarande termin bytt inrapporteringssystem i syfte att bättre kunna analysera frånvaron och i ett tidigt skede se till att frånvaroförebyggande insatser genomförs. Därmed pågår ett gemensamt utvecklingsarbete kring tillämpningen av de nya rutinerna vilka styr uppföljning och analys av frånvaron. Rutinerna är framtagna av elevhälsoteamet under rektorns ledning och kommunicerade till lärarna som också är involverade i utvecklingsarbetet. Rutinerna tydliggör bland annat vad olika sorters frånvaro innebär, exempelvis vad som menas med giltig och ogiltig frånvaro, ströfrånvaro, hög frånvaro och försenad ankomst. Härtill visar rutinerna vem som ansvarar för de insatser som beskrivs vid fyra olika nivåer i frånvaroarbetet. Mentorn är ansvarig för de två första nivåerna och ska kontakta vårdnadshavare vid ogiltig frånvaro, vid tredje sjukfrånvarodagen och vid upprepad sen ankomst. Nivå två träder in i samband med att mentorn har fått ett meddelande i frånvarosystemet om att en elev har haft hög frånvaro den senaste månaden, vilket ska följas av ett närvarosamtal med elev och vårdnadshavare. Om insatserna som beslutats vid närvarosamtalet inte är tillräckliga träder nivå tre in och mentorn ska anmäla ärendet till rektorn som då blir ansvarig för att fatta eventuellt beslut om frånvaroutredning. Även kommunen ska kontaktas i detta skede. Vid den fjärde nivån ansvarar rektorn för att insatserna som beslutats i frånvaroutredningen följs upp och utvärderas och andra aktörer kan kontaktas. Insatserna pågår till dess att närvaron är god.

Rektorn ser också till att det finns uttalade och gemensamma förhållningssätt i frånvaroarbetet. Vid nyrekrytering av personal tydliggör rektorn hur personalen arbetar tillsammans, hur de bemöter elever och

personalens förhållningssätt vilket innebär att all personal arbetar för att skapa nära och goda relationer med eleverna. Lärarna diskuterar kontinuerligt tillsammans med rektorn och elevhälsopersonal hur de gör för att elever ska känna sig sedda. Exempelvis vikten av att hälsa på alla elever och att välkomna elever tillbaka efter sjukdom. Ytterligare ett exempel är att de själva är förebilder som behöver vara medvetna om inte bara vad de säger, utan även sitt kroppsspråk i mötet med eleverna. Dessutom ser elevhälsans personal till att befinna sig både i korridorer och på skolgården för att stödja elever som exempelvis visar svårigheter i att komma in på lektioner och rektorns rum är placerat mitt i skolan så att rektorn är synlig och lätt tillgänglig för eleverna.

Rektorn skapar även goda förutsättningar för samverkan i frånvaroarbetet samt ser till att frånvarorutinerna fungerar och följs. Elevhälsoteamet har möten varje vecka under rektorns ledning och tillämpar vad de kallar ”öppna dörren-möten” då lärare kan komma utan förberedelse med frågor som exempelvis berör frånvaro. Rektorn har också sett till att frånvaro är en stående punkt vid möten med elevhälsan och en återkommande punkt på arbetslagsmöten. Eftersom kurator, specialpedagog och rektorn även deltar vid arbetslagets möten utgör de också en länk till elevhälsans möten. Genom att delta i samtliga möten där frånvaro diskuteras med personal följer rektorn upp att alla tar det ansvar som de har i frånvaroarbetet och rektorn har på så sätt en god insyn i lärarnas och elevhälsans arbete.

Kunskap och kompetensutveckling

Rektorn kartlägger personalens behov av kompetensutveckling och genomför insatser för att öka personalens kunskap och kompetens i arbetet med att förebygga frånvaro. Rektorn tar reda på vilka kompetensutvecklingsbehov personalen har bland annat vid medarbetarsamtal och genom medarbetarenkäter och har identifierat att personalen behöver mer kompetensutveckling för förebyggande frånvaroarbete. Den fortbildning som pågår är därför främst kopplad till det nya systemet för frånvarohantering och hur det ska användas i det förebyggande frånvaroarbetet. Rektorn och en förstelärare har även nyligen deltagit i en föreläsning om frånvaro och en lärare har fått utbildning i en metod som handlar om elever med extrem kravkänslighet. I samband med kompetenshöjande insatser, där enbart delar ur personalen deltar, har skolenheten alltid som rutin att de delar med sig av de nyvunna kunskaperna till övrig personal. Vidare har specialpedagogen föreläst om NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar), vilket har identifierats som viktig kunskap i arbetet med att förebygga frånvaro. Specialpedagogen och några lärare har härtill ansvarat för en gemensam kompetensutvecklingsinsats om tillgängliga lärmiljöer som har pågått under en tid där de bland annat tillsammans i arbetslaget har sett över den

fysiska lärmiljön och undervisningens struktur. Detta eftersom de har identifierat att det kan motverka frånvaro att eleverna vet vilka förväntningar som ställs på dem i undervisningen. Rektorn följer också upp att insatserna ger effekt vid olika tidpunkter via det årshjul som styr skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Härtill följer rektorn upp att kompetensutveckling implementeras genom samtal med personalen och vid observationer och kopplar sedan dessa iakttagelser till skolans resultat, såsom måluppfyllelse och frånvaro. Rektorn och elevhälsan har identifierat att de skulle behöva ännu mer kunskap, framför allt kring hur de kan arbeta när frånvaroproblematiken är komplex. I de nya rutinerna för närvaro har rektorn därför bestämt att skolenheten årligen ska genomföra någon form av fortbildning som kan stärka personalens kunskaper om närvaro i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det frånvaroförebyggande arbetet ytterligare genom att analysera frånvaron på övergripande nivå.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om rektorn på ett strukturerat sätt följer upp och analyserar frånvaro på individ- och gruppnivå genomförs inte någon systematisk analys av frånvaron på övergripande skolenhetsnivå i syfte att identifiera eventuella mönster och söka förklaringar till dem. Systematiska analyser på övergripande nivå kan bidra till att rektorn på ett bättre sätt kan identifiera eventuella mönster och risker som kan användas som utgångspunkt i ett frånvaroförebyggande arbete på övergripande nivå.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar elevernas frånvaro även på övergripande nivå. Exempelvis kan frånvaron jämföras över tid mellan olika årskurser, ämnen, kön, och också kopplas till andra underlag, såsom trygghetsresultat och kunskapsresultat. Förslagsvis kan de underlag som redan finns på skolenheten, såsom dokumentation från närvarosamtal, elevhälsans och lärarnas analyser samt frånvarostatistik också utgöra underlag i analyserna.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Här bedöms arbetssätten som används i det frånvaroförebyggande arbetet vid skolenheten. I detta ingår hur personalen arbetar för att uppmärksamma och hantera tidiga tecken på frånvaro. Hur samverkan

faktiskt bedrivs samt om och hur gemensamma förhållnings- och arbetssätt tillämpas ingår också. Ytterligare en del är att olika perspektiv synliggörs i det praktiska arbetet med att motverka frånvaro. Det gäller både olika yrkeskategoriers perspektiv och hur elevernas perspektiv tas tillvara.

Skolinspektionen bedömer följande: Personalen arbetar i hög utsträckning för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, representanter för elevhälsan och elever samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppmärksamma och hantera frånvaro

Personalen uppmärksammar och hanterar på ett systematiskt sätt tidiga tecken som kan leda till problematisk frånvaro. Frånvaron rapporteras i det digitala systemet senast klockan halv nio på morgonen, varefter skoladministratören skickar ett meddelande till vårdnadshavare vars barn är frånvarande men inte inrapporterade. Vid sen ankomst går ett automatiskt meddelande ut till vårdnadshavare som även kontaktas av mentorn efter tre sena ankomster. Mentorn samtalar då även med eleven för att höra vad de sena ankomsterna beror på, eftersom dessa kan vara inledningen till ytterligare frånvaro i skolan. Även vid ströfrånvaro kontaktar mentorn vårdnadshavare och tar reda på omständigheterna. Om en elevs frånvaro överstiger 15 procent under en månad får mentorn en notis från det digitala systemet och kontaktar då vårdnadshavare. Om det inte finns några uppenbara förklaringar till frånvaron har mentorn ett så kallat närvarosamtal med eleven, med stöd av en framtagen mall med förslag till frågor, men vanligen även med vårdnadshavare. Närvarosamtalet syftar till att ta reda på vilka hinder som finns för eleven att komma till skolan så att åtgärder tidigt kan sättas in för att motverka frånvaron. Personalen har också som vana att varje dag titta i frånvarosystemet för att snabbt kunna se mönster och agera, men hanterar även signaler som inte blir synliga i systemet. Exempelvis om de noterar att elever inte vill komma in på morgonen utan är kvar på skolgården och om elever ofta lämnar lektionerna eftersöker någon i personalen möjliga anledningar så att dessa kan hanteras. Om elever har svårt att komma till skolan kan de även få börja dagen, eller veckan, hos kurator eller specialpedagog som sedan slussar in eleven i klassrummet. Vidare anpassar lärarna exempelvis scheman, ser till att elever får stöd vid förflyttning eller en egen plats i matsalen, om det har kommit fram att sådana omständigheter orsakar frånvaro. Mentorn dokumenterar det som har framkommit vid kontakterna med elev och vårdnadshavare i en gemensam mall för analys och åtgärder, så att underlaget kan användas även vid

uppföljning och vidare analyser. Mentorerna ser exempelvis på vilka dagar elever är frånvarande, eller om det är något särskilt ämne eleven undviker, för att upptäcka mönster. Vid ett tillfälle identifierade exempelvis personalen de långa arbetspassen som en frånvarorisk för vissa elever och personalen delade därför upp passen i avgränsade arbetsområden, vilket ledde till att frånvaron kunde motverkas. Insatserna följs upp både vid de uppföljande närvarosamtalen och vid möten i arbetslaget för att se att de ger effekt. Om frånvaron kvarstår efter närvarosamtalet anmäler personalen ärendet till rektorn och elevhälsan, vilka då redan vanligen är väl insatta i problematiken.

Samverkan och olika perspektiv

Lärarna och elevhälsopersonalen samverkar både kontinuerligt och systematiskt så att flera olika perspektiv synliggörs i frånvaroarbetet. Elevhälsoteamet har det övergripande ansvaret i frånvaroarbetet. För att lärarna i ett tidigt skede ska kunna få elevhälsans olika professioners syn på möjliga orsaker till frånvaron har elevhälsoteamet ”öppen dörr” en gång per vecka. På så sätt kan lärarna på ett enkelt sätt få ökad förståelse för frånvaron ur ett specialpedagogiskt, medicinskt och socialt perspektiv för att se vad som kan behöva förändras för att förbättra närvaron. Eftersom både specialpedagog och kurator dessutom deltar vid arbetslagets möten, där frånvaron regelbundet lyfts, belyses frånvaron ur de olika professionernas synvinklar regelbundet och åtgärder kan snabbt sättas in utan att ärendet formellt behöver överlämnas till elevhälsan. Om lärarna har ytterligare behov av ett mer utomstående perspektiv i frånvaroarbetet kan de också få stöd av den centrala elevhälsan i kommunen. Även de tidigare nämnda närvarosamtalen med vårdnadshavare och elev syftar till få deras syn på vad som hindrar elevernas närvaro. Exempelvis framkom att slöjden, som de har på en annan skola, utgjorde ett hinder för elever att komma till skolan och de satte då in åtgärder som ledde till att frånvaron kunde motverkas.

Elevernas perspektiv i frånvaroarbetet

Elevernas perspektiv tas systematiskt tillvara i det frånvaroförebyggande arbetet. Personalen visar eleverna att de är måna om dem genom att lyssna till deras åsikter. Som en del i arbetet med att motverka frånvaro på övergripande nivå tar de reda på om eleverna har någon vuxen som de har särskilt förtroende för och kan vända sig till om de inte trivs eller är otrygga. I olika enkäter som eleverna deltar i finns det också frågor om exempelvis hur eleverna upplever raster och hur det känns att komma till skolan på morgonen, så att personalen kan ta om hand det som framkommit i dessa. Elevernas svar analyseras och ligger bland annat till grund för de aktiviteter som sedan genomförs i det systematiska

kvalitetsarbetet, såsom insatser för att öka trivsel, studiero och trygghet. Även närvarosamtalen syftar till att ta reda på vad eleverna ser som orsak till frånvaron och vad personalen kan göra för att förbättra elevernas närvaro. Närvarosamtalen följs upp med eleven efter tre veckor för att höra om de anser att insatserna har hjälpt. Dessutom samtalar kuratorn och specialpedagogen med de elever som i ett frånvaroförebyggande syfte startar veckan eller morgonen en stund hos någon av dessa och tar då reda på vad det är som gör det svårt för eleverna att komma till skolan. Det som kommer fram vid samtalen för de sedan vidare till mentorn så att lärarna ska kunna göra de förändringar som behövs i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Vinterlycka

Beslutsfattare
Signerat av: Sarah Vinterlycka

X Kristina Svensson

Föredragande
Signerat av: Cristina Svensson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Anna Alm deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 9, 10 och 25 §§

4 kap. 4 och 5 §§

7 kap. 17 och 19 a §§

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Albatross Montessoriskola den 6–7 oktober 2026. Besöket genomfördes av undervisningsrådet Kristina Svensson och utredaren Anna Alm. Albatross Montessoriskola omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6 och leds av en rektor och en biträdande rektor. Totalt går det omkring 200 elever vid skolenheten, varav 85 elever i årskurserna 4–6. Albatross Montessoriskola är huvudman för Albatross Montessoriskola, som är belägen i Lidingö kommun.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med rektor
- En intervju med lärare
- En intervju med representanter för elevhälsan
- Intervjuer med elever
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Rektorns svar på skriftliga frågor

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.